

Noorse leesteksten niveau 2

deel 3

eddy waumans

Inleiding

*In Niveau 2 worden alle woorden die niet in de woordenlijst van Alf Sommerfelt & Ingvald Marms Norwegian. A book of Self-instruction in the Norwegian Bokmål, (Teach Yourself Books, de editie van 1967) opgenomen zijn, "letterlijk" vertaald: "dyrehagen" wordt dus "de dierentuin" en "sa" "zei".
Woorden die er in het Noors en het Nederlands (ongeveer) hetzelfde uitzien en dezelfde betekenis hebben worden echter niet vertaald. Grammaticale informatie wordt niet gegeven.*

Fiskeren og ånden

En fisker fant en dag en flaske i **garnet** sitt. Han åpnet garnet og ut fløy en stygg og **kjempestor**¹ **ånd**², som **brølte** ut: "Fisker, du skal dø!"

net
¹ enorm grote; ² geest
 brulde

Fiskeren var **forferdet**¹, men så fant han på noe **lurt**², for han hadde ikke **lyst** til å dø.

¹ erg bang; ² slim
 zin

"**Mektige** ånd! Før du dreper meg, si meg hvordan du som er så stor, kan få plass i en slik liten flaske!"

machtige

"Ingenting er lettere," **skrøt**¹ ånden og **smøg**² ned i flasken igjen. Og nå **var ikke** fiskeren **sen** om å sette **korken** i.

¹ pochte; ² kroop
 nam snel de gelegenheid te baat
 de kurk

Ånden hoppet opp og ned inne i flasken og var helt rasende. "Slipp meg ut! Jeg har vært **innestengt** i denne flasken i over to hundre år. I **ungdommen** var jeg en **røver**¹ som alle fryktet, og jeg ble **dømt**² til døden. Men en **dommer** syntes synd på meg. Han lot meg komme inn i denne flasken i stedet for å henge meg."

opgesloten
 mijn jeugd
 bandiet; veroordeeld
 rechter

"Å ja, når du har vært inne i flasken så lenge, så kan du vel være der en stund til," sa fiskeren, og **lot som** han ville kaste flasken på sjøen igjen. Men da ble ånden **ydmyk** og sa: "Jeg skal ikke drepe deg. Slipper du meg ut, skal jeg gjøre deg til en rik og mektig man."

deed alsof
 onderdanig

Ja, det hørtes **forlokkende** ut. Fiskeren trodde på ånden og åpnet flasken. Ånden tok ham med til et hav hvor det var fisker i alle farger av **regnbuen**.

"Om du fisker her, vil du bli en rik mann!" sa ånden, og **dermed** var han borte.

Fiskeren fanget en del fisk. De var vakre å se på, og han gikk opp til slottet og ga dem til kongen. Kongen ga dem til **kokken**.

Kokken la dem i pannen og **satte** pannen **over varmen**¹. Med ett tok de **fargerike**² fiskene til å hoppe opp i luften. Da viste det seg en vakker kvinne, **prydet** med gull og edelstener. Hun sto stille et øyeblikk og så forsvant hun. De **forkullede** fiskene **lå igjen** i pannen.

Da kongen fikk høre dette, var han rasende og **sendte bud** etter fiskeren. Fiskeren fortalte hvor han hadde fanget de fargerike fiskene, og han tok kongen med seg ut til havet. Alt var slik fiskeren hadde sagt. Da så kongen et stort, skinnende slott som steg opp av vannet. Han gikk inn i slottet. Inne i en av salene satt en vakker ung mann. Men føttene hans var av stein.

"Hvem er du?" spurte kongen.

"Jeg er en prins," svarte mannen og sukket. "Jeg er så trist fordi føttene mine er av stein, og derfor kan ikke **komme av flekken**. Jeg skal fortelle deg hvordan **det henger i hop**, så kanskje du kan hjelpe meg. Jeg hadde en gang en kone og levde lykkelig sammen med henne, helt til jeg oppdaget at hun var ond og **for med løgn**. Da ble jeg så rasende at jeg slo henne. Så **trollet** hun, slik at bena mi ble til stein. **Tjenere**¹ mine **forvandlet**² hun til fisker. Du kan se dem svømme omkring her i havet."

Kongen var **rent ute av seg** da han hørte dette, og han sa til den ulykkelige prinsen: "Si meg hvor kona di er, så skal jeg **gjøre ende på** henne. Hun har ikke fortjent bedre. Kanskje kan du da bli **kvitt trolldommen**."

Prinsen fortalte ham hvor hun bodde.

aanlokkelijk

de regenboog

terwijl hij dat zei

de kok

¹ zette ... op het vuur; ² kleurrijke

getooid

verkoalde

bleven achter

liet ... komen

vrij rondlopen

het in mekaar zit

leugens vertelde

gebruikte ... toverkracht

¹ bedienden; ² veranderde

helemaal buiten zichzelf van

woede

doden

rakende betovering kwijt

Samme natt dro kongen ut for å finne den onde prinsessen. Vakker var hun, men kongen så straks at hun ikke var noe godt menneske. Han dro sverdet sitt. Mer **skulle ikke til**¹, hun **besvimte**² og falt død ned **med det samme**.

¹ was niet nodig; ² viel flauw meteen

I samme øyeblikk var havet borte. En travel by kom **til syne**. Fiskene var blitt til mennesker igjen, og kunne på ny leve i byen sin som om ingenting hadde hendt. Fra slottet inne i byen kom prinsen springende ut, for nå kunne han bruke føttene. Kongen og prinsen **omfavnet** hverandre, og de ble venner for livet.

tevoorschijn

omhelsden

Kort tid etter vendte kongen tilbake til sitt eget land, men for å kunne være sammen med den nye vennen sin lengst mulig, fulgte prinsen ham et stykke på veien.

Men hvordan hadde det gått med fiskeren som var årsak til alle disse merkelige **hendelser**?

gebeurtenissen

Da kongen var kommet tilbake, sendte han bud etter fiskeren, og ga ham en mengde penger som takk. Et vakkert hus fikk han også, og rik og **velhavende** var han.

welgesteld

Men ikke nok med det! Fiskeren hadde to vakre døtre. Den ene giftet seg med kongen, mens vennen hans, prinsen, giftet seg med den andre.

Etter bryllupet tok prinsen kona med seg til sitt eget land.

Kongen og prinsen bodde langt fra hverandre, men de **lengtet** slik etter å være sammen, at de besøkte hverandre ofte.

verlangden

Men den som var mest lykkelig, var nok den gamle fiskeren!

Elefantene og musene

(et eventyr fra India)

Det var en gang en stor og vakker by som lå like ved en **innsjø**. Byen hadde mange templer og fine hus, men menneskene flyttet og tok med seg kuene, **oksene**, hestene og **elefantene**¹. **Musene**² flyttet inn i husene og templene. Det ble en museby. Raskt var det flere mus enn noen gang: **tippoldeforeldre**¹, **oldeforeldre**², **besteforeldre**³, onkler og tanter, brødre og søstre og

meer
stieren (of ossen)
¹ de olifanten; ² de muizen

¹ betovergrootouders; ² overgrootouders; ³ grootouders

massevis av babymus. Alle levde lykkelige sammen.

I en jungel langt vekk fra musebyen bodde det en stor **flokk**¹ elefanter. Kongen deres hadde store **støttenner**² og så litt **skummel** ut, men edel og snill styrte han flokken sin godt og alle elsket ham. De var lykkelige i jungelen helt til en katastrofe **rammet** dem. Det regnet ikke på flere måneder og alle elvene og innsjøene **tørket** ut. De hadde ikke noe å drikke og reiste ut **på leting etter** vann.

En av elefantene sa til kongen at han hadde sett en by i ruiner ved en innsjø. Kongen var glad og førte flokken til innsjøen. På veien dit måtte de igjennom musebyen.

De tørste elefantene løp gjennom byen og så ikke at tusenvis av mus ble skadet eller **trampet i hjel**. En slik katastrofe hadde aldri rammet musene før, og de samlet seg for å **vurdere** hva de skulle gjøre. Hvordan skulle de forhindre at alle ble trampet i hjel?

En klok og gammel mus **foreslo** at de skulle gå til elefantkongen og be ham bruke en annen vei. Alle musene syntes dette var en god idé. De valgte tre mus som skulle snakke for dem.

een heleboel

¹ kudde; ² slag tanden
griezellig

trof
droogden

op zoek naar

doodgetrappeld

bepalen

stelde voor

De tre musene dro til elefantkongen, bukket dypt og sa: "Deres Majestet, du er stor og **mektig**. Kanskje er du **ikke klar over** skaden som gjøres hver gang flokken din passerer gjennom byen vår. Vi er små og blir **knust** under føttene deres. Mange tusen av oss har allerede blitt drept og mange flere skadet. Vi frykter at hvis dere løper gjennom byen vår igjen vil ingen av oss overleve. Derfor er vi kommet for å be om at dere tar en annen vei. Hvis dere gjør det, skal vi alltid være **takknemlige**. Vi **innrømmer** at vi er små, men en dag vil vi kanskje **være i stand til**¹ å hjelpe dere. Kongen **lyttet**² til dem og sa: "Dere har rett. Gå og lev i fred. Jeg skal **sørge for** at dere ikke **lider** mer skade.

machtig
beseft niet
vertrappeld

Mange år senere ønsket hæren i en by i nærheten elefanter til å ri på. De reiste ut for å fange så mange de klarte og kom til jungelen der elefantkongen og flokken hans levde. De gravde dype **grøfter** som de dekket med **kvister**¹ og **løv**². Elefantene så ikke grøftene og mange falt ned i dem.

dankbaar
geven toe
¹ kunnen; ² luisterde
ervoor zorgen
lijden

De prøvde å komme seg opp, men klarte det ikke. Mennene i hæren kom tilbake med noen tamme elefanter. Med sterke tau trakk de elefantkongen og de andre i grøftene opp og bandt dem til store trær.

greppels
¹ twijgen; ² bladeren

Elefantkongen ble **fortvilet** da han så at mange av flokken var tatt til fange sammen med ham. Han visste ikke hva han skulle gjøre. Da husket han musene i byen. De hadde jo sagt at de skulle hjelpe...

wanhopig

Elefantkongen ropte på sin eldste sønn, som ikke var fanget, og ba ham løpe til musebyen og fortelle hva som hadde skjedd.

Musene ble triste da de hørte at elefantene var i fare, og tusenvis av dem **pilte** til stedet der elefantene var bundet fast. Med de **skarpe**¹ tennene sine **gnaget**² de over de tykke tauene og satte elefantene fri.

haastten zich
¹ scherpe; ² knaagden

Det ble stor **jubel** fra alle kanter. En av musene klatret opp på **snabelen** til elefantkongen. "Vi er venner," sa han. "Dere var snille mot oss en gang. Nå er vi glade for å kunne hjelpe dere!"

vreugde
slurf

Og musene og elefantene samlet seg for å feire det gode

vennskapet mellom mus og elefanter.

| vriendschap

Doktor!!

Gamle doktor Hansen ble en ettermiddag **oppringt** av en pasient. Fru Olsen hadde **store smerter** og Hansen satte seg i bilen og kjørte hjem til henne.

opgebeld
veel pijn

Han hilste på herr Olsen og gikk inn i soverommet. Et minutt etter at dokteren hadde gått inn kom han ut fra soverommet igjen og spurte herr Olsen: "Har du en hammer?"

Herr Olsen var **forbauset**, men gikk til garasjen og kom tilbake med en hammer. Doktoren **takket** ham og gikk tilbake inn på soverommet. Litt etter, kom han ut og spurte: "Har du en **meisel**?" Herr Olsen gikk tilbake til garasjen og fant frem en meisel for doktoren.

verbaasd
bedankte
beitel
tevoorschijn halen

De neste ti minuttene, spurte og **mottok** doktor Hansen en **nebbtang**¹, en **skrutrekker**², og en **baufil**³. Herr Olsen ble urolig og **dristet seg til**⁴ å spørre, "Men dokter, hva er det som **feiler** min kone? Hva er det du

kreeg
¹ nijptang; ² schroevendraaier;
³ ijzerzaag; ⁴ waagde het
mankeert

gjør med henne?"

"Ingenting," svarte gamle doktor Hansen, "Jeg får ikke åpnet **legevesken** min."

| dokterstas

Opptatt?

En **skotte**¹ ringte vennen sin og sa: "**Er du opptatt**² på mandag?"

Vennen: "Neida."

Skotten: "På onsdag, da?"

Vennen: "Nei, jeg er ikke opptatt da heller."

Skotten: "Hva med fredag, da?"

Vennen: "På fredag er jeg dessverre opptatt."

Skotten: "Det var **synd**, fordi på fredag hadde jeg tenkt å **be deg** på middag!"

^a vrije vertaling: "Er du opptatt" betekent letterlijk: "Ben je bezet"

¹ Schot; ² ben je vrij ^a

jammer
inviteren

Rikmannshotell

En gjest ved et luksuriøst hotell satt ved frokostbordet, og ba om å få snakke med **kjøkkensjefen**.

"God morgen," sa han vennlig til kjøkkensjefen. "For en vakker morgen det er! Jeg vil gjerne ha et egg som er så **overkøkt**¹ at det er **umulig**² å spise. Jeg vil også ha en grønn **pølse**, brød fra forrige uke og smør rett fra **fryseren** slik at det er umulig å smøre med. Og så vil jeg ha en kopp med svak, **lunken**¹ kaffe og **syltetøy**² med **mugg**."

"Jeg **beklager**," sa den **forvirrede** kjøkkensjefen. "Vi

de chef

¹ lang gekookt; ² onmogelijk
worst
de diepvriezer
¹ lauwe ; ² jam
schimmel

¹ spijt me; ² in de war ge-

kan ikke gjøre det."

brachte

"Hvorfor ikke?" spurte gjesten, "Jeg fikk det jo i går!"

Hvordan en fjære kan bli til fem høns

naar H.C.Andersen (1805-1875)

falske nyheter...

fake news...

"Det er en skrekkelig historie! Jeg tør ikke sove alene i natt! Det er godt at vi er mange sammen her!" Og så fortalte en **høne**¹ så **fjærene**² reiste seg på de andre hønene. "Og," sa hun, "Det er helt sant!"

¹ hen; ² de veren

Men var det helt sant? La oss begynne med **begynnelsen**...

het begin

En høne satt og **plukket seg** og mistet en fjær. "Der falt den," sa hun, "jo mer jeg plukker meg jo penere blir jeg."

fatsoneerde zich

Hun mente de mest som en spøk, for hun var en munter høne. Så **sovnet** hun.

viel ... in slaap

Men høna som satt nærmest henne i mørket sovnet ikke. Hun hadde både hørt og ikke hørt, og hvisket til høna som satt **ved siden av** henne: "Hørte du det? Det er en høne (**jeg vil ikke nevne noe navn**) som vil **plukke**¹ fjærene av seg for å bli pen. Hvis jeg var **hane**², ville jeg **forakte** henne."

naast
ik zal geen naam noemen
¹ pikken; ² haan
verachten

Utenfor **hønseshuset**¹ satt en hel **uglefamilie**². De hadde **skarpe** ører i denne familien og hørte hvert ord **nabohønene** sa.

¹ kippenhok; ² familie uilen
scherpe
hun buren de kippen

De **rullet**¹ met øynene og uglemoren **viftet**² med **vingene** og sa: "Man skal høre mye før ørene faller av. Hørte dere det? Det er en av hønene som plukker alle fjærene av seg mens hanen sitter der og ser på."

"Ikke fortell det til barna!" sa uglefaren. "Dette er ingenting for dem å høre på!"

"Jeg må fortelle det til nabouglene" sa hun og fløy **av gårde**.

Og uglene satt der og **tutet**: "Har dere hørt det, har dere hørt det? Det er en høne som har plukket alle fjærene av seg **for** hanens **skyld**¹. Hun fryser **i hjel**², hvis hun ikke allerede har gjort det."

Duene¹ på naboens gård hørte **alt sammen**².
"Hvor? Hvor?" **kurret** de.

"På naboens gård" svarte uglene, "Vi har nesten sett det selv. Det er en **upassende** historie å fortelle, men det er helt sant."

"Vi tror det, vi tror det" sa duene.

Og de fortalte det videre: "Det er en høne, ja, noen sier det er to som har plukket av seg alle fjærene for ikke å se ut som alle andre og for å vekke hanens interesse. Det er farlige saker. Man kan lett **forkjøle seg** og dø av **feber** og nå er de døde begge to."

Hanen som hørte det fløy opp. **Søvnen** satt i øynene på ham, men han **galte** allikevel: "Våkn opp, våkn opp. Det er tre høner som er døde av ulykkelig **kjærlighet** til en hane. De plukker alle fjærene av seg. Å, det er en **fæl** historie. Jeg vil ikke **beholde** den for meg selv, la den gå videre."

"La den gå videre!" **pep**¹ **flaggermusene**², som hadde hørt hanen.

¹ rolden; ² wapperde
haar vleugels

weg

schreeuwden

¹ omwille van; ² dood

¹ de duiven; ² alles
kirden

onfatsoenlijk

verkouden worden
koorts

de slaap
kraaide
verliefdheid
akelige
houden

¹ knarsten; ² de vleermuizen

Og slik fløy historien fra hønsehus til hønsehus.

Til slutt kom den tilbake til hønsehuset der den egentlig hadde startet. Da **lød**¹ den slik: "Det er fem **høns**² som har plukket alle fjærene av seg for å vise hvem av dem som var blitt tynnest av **kjærlighetsorgen** til hanen. Så **hakket**¹ de hverandre **til blods**² og falt døde ned alle sammen. Et stort **tap**¹ for **eieren**²!"

Og høna som hadde mistet den ene fjæra kjente naturligvis ikke sin egen historie igjen og hun syntes det var en **fryktelig** historie. "Jeg forakter disse hønene," sa hun "Det er en **skam**. Og det er flere av den sorten! Slikt noe skal en ikke **tie stille med**! Jeg skal gjøre mitt til at denne historie kommer i avisen og går over hele landet. Det har hønene **fortjent**."

Og historien kom i avisen og den ble trykt og det er helt sant: én liten fjær kan bli til fem høns."

¹ luidde; ² kippen

liefdesverdriet

¹ pikten; ² tot blodens toe

¹ verlies; ² de eigenaar

vreselijke

schande

zwijgen over

verdiend

Ei hand å holde i

(tekst: Trygve Hoff/ musikk: Svein Gundersen)

De versie van de Noorse componist, muzikant en zanger Jørn Hoel staat op YouTube:
<http://www.youtube.com/watch?v=YIU6HFbVXaI>

Se, den nye dag er din som en gave
Kjenn en varm og **vårlig** vind inn fra havet
la livet låne deg
i denne **myke** timen
Kom og vær
slik du er

Ei hand å holde i
når natt går mot dag
og en stille sang om livet selv
i **våre hjerteslag**
Ei hand å holde i
når sol skal gå ned
og vi **aner** at den tid vi har
vil fly av sted
og vi må følge med

Her, er **målet** som du så i det fjerne

lente-

milde

het kloppen van ons hart

voelen

de bestemming

Se at du får **lov** å bo på en stjerne
de **enkle** ting vi har
er selve nakne livet
Gi ditt svar
du som har

Ei hand å holde i
når natt går mot dag
og en stille sang om livet selv
i våre hjerteslag
Ei hand å holde i
når sol skal gå ned
og vi aner at den tid vi har
vil fly av sted
og vi må følge med

toestemming
eenvoudige

15 sanne sitater fra tingretten

tingretten = (Nl) het kanton-gerecht; (B) vredegerecht

*En rettsak er ikke nødvendigvis **gravalvorlig**. Ofte forekommer både frivillig og ufrivillig komikk. Sitatene under er **ordrett** ¹**gjengitt**² av **rettsreportere**³ i tingretten. De **slet hardt** ³for å holde seg alvorlig...*

Advokat: - Er de seksuelt aktiv?

Vitne: - Nei, jeg bare sitter her.

Advokat: - Hva er **fødselsdatoen** Deres?

Vitne: - 18. juni.

Advokat: - Hvilket år?

Vitne: - Hvert år.

Advokat: - Hvor gammel er sønnen Deres, han som **fortsatt** bor hos Dem?

Vitne: - 38 eller 35, jeg husker ikke helt...

Advokat: - Hvor lenge har han bodd hos Dem?..

Vitne: - I 45 år.

Advokat: - Hva var det første Deres mann sa til Dem **i dag morges**?

Vitne: - Han sa: "Hvor er jeg, Cathrine?"

Advokat: - Og hvorfor **foruroliget** det Dem??

doodernstig

¹ letterlijk; ² weergegeven

³ rechtbankjournalisten

⁴ deden erg hun best

getuige

geboortedatum

nog altijd

vanmorgen

verontrustte

Vitne: - Navnet mitt er Susanne.

Advokat: - Si meg, doktor, er det ikke slik at når en person dør **i søvne**, så vet han ikke om det før neste morgen?

Vitne: - **Har De bestått juridisk embetseksamen?**

Advokat: - Den yngste sønnen, **21 åringen**, hvor gammel er han?

Vitne: - Eh... han er 21.

Advokat: - Var De **til stede** da De ble fotografert?

Vitne: - **Kødder du med meg?**

Advokat: - Hun hadde altså tre barn, riktig?

Vitne: - Ja.

Advokat: - Hvor mange var gutter?

Vitne: - Ingen av dem.

Advokat: - Var noen av dem jenter?

Vitne: - **Tuller du med meg**¹? **Dommer**², jeg tror jeg trenger en ny advokat. Kan jeg få en ny advokat?

Advokat: - Hvordan ble Deres første **ekteskap** avsluttet?

Vitne: - Ved døden.

Advokat: - Og ved hvem sin død ble det avsluttet?

Vitne: - Ved hvem sin død tror du det ble avsluttet?

Advokat: - Kan De beskrive dette individet?

Vitne: - Han var cirka middels høy og hadde skjegg.

Advokat: - Var dette en mann eller kvinne?

Vitne: - **Gjett.**

Advokat: - Doktor, hvor mange **obduksjoner** har De **foretatt** på døde mennesker?

Vitnet: - Alle mine obduksjoner har vært foretatt på døde mennesker.

Advokat: - Husker De på hvilket tidspunkt De **obduserte** avdøde?

Vitne: - Obduksjonen begynte rundt halv ni på kvelden.

Advokat: - Var Hr. Danielsen død på dette tidspunktet?

Vitne: - Nei, han satt på bordet og **lurte på** hvorfor jeg obduserte ham.

Advokat: - **Er De i stand**¹ til å **avgi**² en urinprøve?

in zijn slaap

(ongeveer:) Hebt u wel een diploma rechten behaald?

de 21-jarige

aanwezig

houdt u me voor de gek?

¹ houdt u me voor de gek?

² meneer de rechter

huwelijk

raad eens

lijkschouwingen uitgevoerd

de lijkschouwing ... uitvoerde

vroeg zich af

¹ kunt u; ² inleveren

Vitne: - Eh... er De i stand til å stille det spørsmålet?

Advokat: - Doktor, før de foretok obduksjonen, sjekket De om avdøde hadde **puls**?

Vitne: - Nei

Advokat: - Sjekket de blodtrykket?

Vitne: - Nei

Advokat: - Sjekket De om **vedkommende** pustet?

Vitne: - Nei

Advokat: - Så det kan altså tenkes at pasienten var i live da De begynte obduksjonen?

Vitne: - Nei

Advokat: - Hvordan kan De være så sikker, doktor?

Vitne: - Fordi **hjernen** hans befant seg i et glass på skrivebordet mitt.

Advokat: - Jeg skjønner, men kan det likevel tenkes at pasienten var i live?

Vitne: - Ja, det kan tenkes at han var i live og **drev advokatpraksis**.

polsslag

de persoon om wie het hier gaat

hersenen

advokaat was

Alle barn trenger et **trygt** miljø der de kan utvikle og **utfolde** oss...

veilig
ontplooiën

PLUSS EN GOD ADVOKAT!

Lurt!

En av Norges **dyktigste forretningsmenn** var kjent for å være svært **oppfinnsom** når det gjaldt å spare penger. En gang da han skulle på en lengre reise til USA, kjørte han til en bank i Stavanger hvor han ikke var så godt kjent fra før og ba om et **kortsiktig lån** på 15,000 kroner.

Bankfunksjonæren mente at det sikkert kunne ordne seg, men han måtte **stille sikkerhet**. De kunne få sikkerhet i bilen, en ganske ny BMW, sa forretningsmannen. Det syntes bankfunksjonæren var helt **greit**. Forretningsmannen fikk pengene, og bankfunksjonæren fikk **bilnøkene** og så kjørte han bilen inn i bankens parkeringslokale.

En måned senere kom forretningsmannen tilbake for å **løse inn** lånet. Bankfunksjonæren regnet ut at han **skyldte** de 15.000 kronene pluss 200 kroner i rente. Forretningsmannen skrev ut en sjekk på **beløpet** og fikk bilnøkene.

Da forretningsmannen skulle til å gå, **kikket** bankfunksjonæren på ham og sa: "Det er en ting jeg ikke skjønner. Etter at du dro, fant jeg ut at du er mangemillionær. Hvorfor **i all verden** kommer du her og vil låne 15.000 kroner?"

Mannen smilte **lurt** tilbake og svarte: "Hvor ellers kan jeg parkere bilen min i en hel måned for bare 200 kroner?"

bekwaamste zakenlui
vindingrijk

kortetermijnlening

de bankemployé
iets ten waarborg geven

in orde
de autosleutels

aflossen
verschuldigd was
het bedrag

keek

in hemelsnaam

leep

Pass på mobilen din!

En **gjeng med** golfspillere er samlet i garderoben. En mobiltelefon ringer, og en mann svarer den **høytalende**¹, mens han **snorer**² skoene sine. Alle andre kan derfor **lytte til** samtalen.

Mann: HALLO!

Kvinne: Hei kjære, det er meg. Er du i klubben?

groep

¹ overluid; ² knoopt
luisteren naar

Mann: Ja.

Kvinne: Jeg står på **Aker Brygge** og har funnet en skjøøøøn **lærjakke**. Den koster bare 8.500,- kr. Er det OK at jeg kjøper den?

zie onderaan
leren jasje

Mann: Jada, naturligvis, hvis du liker den så godt, så...

Kvinne: Siden jeg har deg der, så **var** jeg også **innom** BMW, for å få montert ny logo. De hadde akkurat fått inn 2018-modellen og de hadde en **kjempestilig** sort M3 coupé. **Akkurat en sånn** jeg alltid har ønsket meg!

liep langs
superleuke
net zo eentje

Mann: Hva koster den?

Kvinne: 2.350.000,- i standardutgaven.

Mann: OK, så kjøp den da, men til den prisen må du få med **vinterdekk!**

winterbanden

Kvinne: Tusen takk, kjære. Du er søt! Så var det bare en ting til. Det huset vi så på **i fjor**¹ er **til salgs**² igjen – til 12.000.000 kr.

¹ verleden jaar; ² te koop

Mann: Ok, **tilby** dem bare 11 mill. kr. Det vil de sikkert akseptere. Hvis ikke så gi dem den siste millionen. Det er jo en OK pris.

bied

Kvinne: OK. Vi sees senere. Jeg elsker deg.

Mann: Ha det bra. Jeg elsker deg også.

Telefonsamtalen slutter.

Alle de andre mennene i garderoben **stirrer måpende** på ham, inntil mannen sier med et stort smil: "Er det noen her som vet hvem som eier denne telefonen?"

staren met open mond

Aker Brygge: winkel- en uitgaansgebied in het stadsdeel Frogner in het centrum van Oslo

Den egoistiske kjempen

fritt etter Oscar Wilde

Hver dag etter skoletid pleide barna å gå og leke i **kjempens hage**. Det var en stor hage med grønt gress, vakre blomster og tolv trær. Om høsten var de tunge av frukt. Fuglene som satt i trærne sang så vakkert at barna likte å høre på dem. "Så deilig det er å være her!" ropte de til hverandre. Kjempen hadde de aldri sett.

tuin van de reus

En dag kom kjempen tilbake. Han hadde vært på besøk hos et troll i Cornwall. Der hadde han bodd i sju år. Men nå hadde han bestemt seg for å vende tilbake til sitt eget slott. Da han kom hjem **fikk han øye på** barna som lekte i hagen.

kreeg ... in het oog

"Hva gjør dere her?" ropte han sint, og rød som en tomat. Barna løp **sin vei**.

weg

"Min hage er min hage," sa kjempen, "Ingen andre enn meg selv får **lov** til å leke der." Han bygde en høy mur rundt hagen og satte opp et **skilt**:

toestemming
bord

toegang

Han var en ganske egoistisk kjempe.

Nå hadde de stakkars barn ikke noe sted å leke. De forsøkte å leke på gata, men det var farlig og gata var full av harde steiner. Når de kom fra skolen, så de den høye muren og snakket om den vakre hagen **innenfor**. "Sa deilig det var å være der," sa de til **hverandre**.

erbinnen
elkaar

Våren kom, og overalt var det små blomster og fugler. Bare i hagen til den egoistiske kjempen var det ennå vinter. Fuglene sang ikke og bladene på trærne sprang ikke ut. En gang stakk en vakker liten blomst hodet opp av gresset, men da den så skiltet, syntes den så synd på barna at den la seg til å sove. De eneste som var fornøyde, var snøen og **frosten**¹. Frosten **malte**² alle trærne med sølv, og snøen la seg som et hvitt **teppe** på **bakken**. "Våren har glemt denne hagen!" ropte de, "Vi kan være her året rundt!!"

¹ de vorst; ² verfde
tapijt
de grond

De ba **nordavinden** komme og bo hos dem.

noordenwind

Nordavinden kom: han var kledd i pels og fór rundt i hagen og **ulte** dag og natt og blåste ned noen trær.

"Dette er en herlig hage," sa han "Vi må invitere **haglet**." Haglet kom; han var kledd i grått og pusten hans var kald som is. I tre timer hver dag **hamret** han løs på slottet og ødela nesten alle **taksteinene**.

"Jeg skjønner ikke hvorfor våren kommer så sent i år," sa den egoistiske kjempen. Han satt ved vinduet og så ut på den kalde, hvite hagen. "Jeg håper det snart blir vår."

Men våren kom aldri og sommeren **uteble**. Høsten ga frukt til alle hager, men kjempens hage fikk ingen. Vinteren **hersket** med kulde og mørke. Nordavinden, haglet, snøen og frosten danset gjennom trærne.

En morgen, mens kjempen ennå lå i sengen, hørte han plutselig noe deilig musikk. Han trodde det var noen musikanter som dro forbi, men da han åpnet vinduet, så han at det var bare en liten fugl som satt og sang utenfor vinduet. Det var så lenge siden kjempen hadde hørt en fugl synge i hagen at han syntes det var den vakreste musikken i hele verden.

Haglet holdt opp å hamre på taket, nordavinden sluttet å ule, frosten forsvant, snøen begynte å smelte. En deilig luft kom inn gjennom det åpne vinduet. "Det ser ut som våren **omsider** er ankommet."

Da så han barna. De hadde krøpet inn gjennom et lite hull i muren, og de satt i grenene på trærne. Trærne var glade at barna var tilbake; de hadde dekket seg med blomster. Fuglene fløy omkring og sang. Blomstene **tittet opp** av det grønne gresset og smilte.

Men i en **krok** var det ennå vinter. Det var den **borteste** kroken av hagen. Det stakkars treet som sto der var helt dekket av frost og snø og nordavinden ulte og blåste over det. Ved siden av treet sto en liten gutt. Han var så liten at han ikke kunne **klatre** opp i treet. Han gikk rundt og rundt treet og gråt og gråt. Treet bøyde grenene sine så langt ned det kunne, men det hjalp ikke: gutten var for liten.

Kjempen syntes synd på gutten. "Så egoistisk jeg har vært!" ropte han, "nå skjønner jeg hvorfor våren **nekter**

hulde

de hagel
hamerde
dakpannen

bleef uit

heerste

uiteindelijk

keken omhoog

hoek
meest afgelegen

klauteren

weigert

å komme hit. Jeg skal sette den lille gutten i treet og jeg skal **rive ned** muren. Hagen min skal være barnas lekeplass **i all evighet**¹." Han **skammet**² seg over det han hadde gjort.

slopen

¹ voor altijd; ² schaamde

Hån åpnet døren helt stille og kom seg ut i hagen. Man da barna så ham, ble de så redde at de løp **sin vei**, og det ble vinter igjen i hagen. Bare den lille gutten ble igjen. Hans øyne var så fulle av **tårer** at han ikke så kjempens komme. Kjempens tok ham **varsomt** i hånden og satte ham opp i treet. Og treet **blomstret** og fuglene kom og sang. Den lille gutten kastet seg om halsen på kjempens og kysset ham.

weg

tranen

voorzichtig

bloeide

De andre barna så at kjempens ikke var **slem** lenger. De kom løpende tilbake, og med dem kom våren. Kjempens tok en stor øks og **rev ned** muren. "Hagen er deres nå!" sa han.

slecht

sloopte

Barna lekte i hagen hele dagen, og om kvelden kom de til kjempens for å si god natt til ham. "Men hvor er den lille gutten?" spurte han, "Gutten jeg satte opp i treet?" Han var meget glad i den lille gutten, fordi gutten

hadde kysset ham.

"Vi vet ikke," svarte barna, "Han er ikke her nå."

"Si til ham at han må komme i morgen." sa kjempen.

Men barna sa at de ikke visste hvor den lille gutten bodde. De hadde aldri sett ham før. Kjempen følte seg litt trist.

Hver dag etter skoletid kom barna og lekte med kjempen. Men den lille gutten viste seg aldri igjen. Kjempen var **snill**¹ mot alle barna, men han **savnet**² den lille gutten og sa ofte om ham: "Jeg skulle så gjerne se ham igjen!"

Årene gikk, og kjempen ble gammel og **skrøpelig**. Han kunne ikke leke lenger, men satt i en stor **lenestol** og så på barna. "Jeg har mange vakre blomster i hagen," tenkte han, "men barna er de vakreste av dem alle."

Det ble vinter igjen. Den gamle kjempen var ikke sint på vinteren nå, for han visste at det bare var våren som sov.

Han så ut av vinduet mens han kledde på seg. Da ble han overrasket og trodde ikke øynene sine: i den borteste kroken av hagen stod et tre dekket av vakre hvite blomster. Under treet stod den lille gutten han hadde savnet så mye.

Kjempen skyndet seg bort til barnet. Da han kom nærmere, så han at barnets hender og føtter hadde **merker**¹ etter nagler. "Hvem har **såret**² deg," ropte kjempen, "si det, så henter jeg sverdet mitt og dreper ham!"

"Nei," svarte barnet, "for dette er **kjærlighetens**¹ **sår**². Du lot meg en gang leke i din hage; i dag skal du bli med til min hage, som er paradiset."

Da de andre barna kom den ettermiddagen, fant de kjempen død under treet. Han var helt dekket av vakre, hvite blomster.

¹ vriendelijk; ² miste

broos
leunstoel

¹ littekens; ² verwond

¹ van de liefde; ² wonden

Den sultne reven

(naar Aesopus)

Vinteren var **like** rundt hjørnet. Det fantes ikke lenger **ly** under trær og steiner. Dyrene måtte **forberede** seg på den lange, mørke vinteren. En ung **rev**¹ vandret alene **på leting etter**² litt mat som kunne **stille**¹ **sulten**² sin.

Det hadde gått mange dager siden den sist fikk noe å spise. Vanlige **byttedyr** hadde gjemt seg; de hadde samlet inn mat **i løpet av** sommeren. Jakt var vanskelig i kulden, og derfor var den stakkars reven sulten hele tiden.

net
beschutting
voorbereiden
¹ vos; ² op zoek naar
¹ stillen; ² honger

prooidieren
in de loop van

Plutselig en dag kjente reven en deilig aroma i **neseborene**¹. Reven gikk til stedet der **lukten**² kom fra, og **fikk øye på**¹ en **steik**² som var gjemt i en **hul**³ eik.

Det var vanskelig å komme seg inn i hullet, men da han var inne i hullet, **slukte** han kjøttet raskt for å få stilt sulten. Etter noen minutter var magen helt full, og han bestemte seg for å avslutte måltidet og komme seg ut.

Men... **uansett hvor mye** han prøvde å passere inngangen, var det ikke mulig å komme ut av hullet! Han hadde **rett og slett** spist for mye. Han strevde så mye med å komme seg ut, at han til slutt satt **håpløst** fast i **sprekken**!

Det stakkars dyret begynte å gråte da en annen rev fikk øye på den. Den andre reven sa: "Det **nytter** ikke å gråte. Du skulle hatt **tålmodighet**: du skulle ventet stille inne i treet, spist i **ro** og ventet til magen din ble

¹ zijn neusgaten; ² de geur
¹ zag; ² stuk vlees; ³ holle

schrokte .. op

hoe ... ook

gewoonweg
hopeloos
de spleet

baat
geduld
kalmte

mindre. I stedet har du kastet deg over maten og sitter nå fast. **I tillegg** har du brukt mange krefter på å komme deg **løs**."

bovendien
los

Dermed ble den fattige reven sittende fast i sprekken mer enn en dag, og **angret på** at han ikke hadde tatt det litt roligere. Da kunne han ha sittet i fred og ro inne i den varme hulen i treet.

had er spijt van

Tålmodighet og tid er gode **allierte**¹ for å **løse**² eventuelle problemer.

¹ medestanders; ² op te lossen

Sølvfaks

Gabriel Scott (1874-1958) was een Noors dichter en prozaïst. De natuur speelt een belangrijke rol in zijn bekendste werk Kilden eller Brevet om fiskeren Markus (1918). Hieronder volgen de eerste paragrafen van zijn humorische dierennovelle "Sølvfaks" zoals weergegeven in Haugens Beginning Norwegian.

Det var en gang en katt som het Sølvfaks. Han het Sølvfaks fordi håret hans var hvitt som sølv. Han bodde i et hus i byen, men det var ikke midt i byen. Det var **tett** ved skogen, og når Sølvfaks ville, kunne han ta seg turer ut i skogen og **se etter rotter**.

dicht
zoeken naar ratten

En kveld satt Sølvfaks oppe på taket og vasket seg med **labben**¹. Han satt tett ved **pipen**², hvor vinden ikke kunne nå ham. Når han stakk hodet litt fram, kunne han se **kanten** av månen som nettopp steg over åsen. Den var så fin i kveld at alle måtte stå litt og se på den.

¹ z'n poot; ² de schoorsteenpijp

de rand

Men Sølvfaks var sint, og derfor brydde han seg **slett ikke** om månen. Den kunne være så vakker den ville, han måtte sitte her og kikke ned i gården og **passe på**

helemaal niet

at ikke Mons våget seg inn.

Mons var en **nabokatt** som pleide å komme helt inn i gården og ta **rotter** og mus som hørte Sølvfaks til. Det hadde hendt ganske ofte disse dagene, for like ved **kjellerdøren**¹ var det et godt **rottehull**², og det hadde Mons **fått greie på**.

Men ingen kunne vente at Sølvfaks rolig skulle sitte der og la andre ta rottene hans. Det som var hans ville han ha for seg selv – det var hans hus og hans kjeller og hans gård og hans **hage**¹! Han lot bare noen **snille**² mennesker få bo der fordi han ikke trengte det **alt sammen**¹ alene. De betalte ham også **husleie**² fordi han var så snill og lot dem bo der – hver dag fikk han all den melk han kunne drikke. De bar ham på armene og satt med ham og lekte med ham og visste ikke alt det beste de skulle gjøre for ham.

Men selv om menneskene gikk og prøvde å gjøre seg til venner med ham; selv om han var herren i huset, så kom denne Mons **rett som det var** inn i gården hans, sa ikke så mye som god dag, men gikk bort til rottehullet og satte seg **som ingenting**. Hadde han bare bedt om **lov** – men nei! Mons gikk forbi som han ikke så ham, med det stygge, strie **skjegget** rett ut til sidene og **halen**¹ etter seg som en **rev**². Det så ut som han trodde det var hans alt sammen!

Men verst var det da Mons tok en rotte i går. Folkene i huset kom nettopp hjem med det samme, og de ble slett ikke sinte. De sa bare: "Ja, det er flink katt, det – tenk om vi hadde en slik en, hva!

De brydde seg **ikke det grann** om ham – som om ikke han kunne ta like mange og like store rotter som denne Mons!

erop letten

kat uit de buurt
ratten

¹ de kelderdeur; ² rattenhol
te weten gekomen

¹ tuin

² vriendelijke

¹ allemaal; ² huishuur

plots

alsof er niks aan de hand was
toelating
snorrebaard

¹ z'n staart; ² een vos

zelfs geen klein beetje

Den lille vikingen

Mette Newth (1942) is een Noorse auteur van kinder- en jeugdboeken. Een aantal van haar romans zijn in het Nederlands vertaald.

Bortførelsen (1987) (als De ontvoering (Leopold, 1991) vertaald door Jan de Zanger) is een tragisch en poëtisch, in de achttiende eeuw gesitueerd verhaal over twee jonge Inuit die in Groenland ontvoerd worden en vanaf hun aankomst in Bergen mishandeld en later van moord en hekserij beschuldigd worden. Het is een sterke aanklacht tegen geldzucht, domheid en (religieuze) hypocrisie. Voor Jan van Coillie "illustreert [het] vlijmscherp de confrontatie tussen de harmonieuze natuurwereld van de eskimo's en de "beschaafde" westerse wereld, waarin kortzichtigheid en machtswellust regeren". Bortførelsen werd in meer dan tien talen vertaald.

Ook in Forandringen (1997) (Naar de rand van de wereld (vertaald door Femke Blekkingh-Muller, Lemniscaat, 1999) gaat het over de tegenstelling tussen een zuivere Inuit-beschaving en een (West-) Europese die zich superieur acht. In het midden van de 15de eeuw worden een paar monniken door de paus naar Groenland gestuurd om daar de laatste nog overgebleven christenen bij te staan. De twintigjarige Ierse monnik Brendan is een van hen. Christenen vindt hij nauwelijks en hij staat op het punt de hongerdood te sterven wanneer hij gered wordt door het wat jongere Inuitmeisje Navarana. Zij bereidt zich voor om als sjamaan haar volk te helpen. Samen maken ze een reis naar het noorden van Groenland, waar Navarana haar magische krachten zal proberen aan te wenden om de abnormaal lange en strenge winter te beëindigen. Tijdens die tocht realiseert Brendan zich dat een aantal dingen die hij altijd voor vaststaand heeft aangenomen dat helemaal niet zijn. "Vreemder kunnen situaties amper zijn, en toch weet dit complexe verhaal van de eerste tot de laatste bladzijde te fascineren. De auteur slaagt erin om de totaal onbekende wereld van de Inuits op een boeiende, geloofwaardige en beeldrijke manier over te brengen." schreef Karin van Camp.

Kom ut og se (1982) (Kom buiten kijken (Leopold, 1988), is een prent- en leesboek voor jonge lezertjes waarvan de tekst ook in Nederlandse gebarentaal getoond wordt.

Den lille vikingen (1969) was Mette Newths debuut. Deze tekst werd hier overgenomen met toestemming van de auteur.

For **lenge**, lenge **siden** levde viker i Norge. Mange mener at de var **barske**¹ og **kjekke**², og andre mener at de var noen **fæle** fyrer som sloss og gjorde mye annet galt.

Det er ikke godt å si hvem som har rett. Men gutter og piker var **før i tiden** som de er i dag. Og nå vil jeg fortelle deg en historie om en liten vikinggutt.

Det var en gang en liten vikinggutt som het Eirik. Han ville så gjerne dra ut i verden. Ikke for å slåss, for det syntes han var dumt. Nei, han ville ut for å finne noe **riktig**¹ pent til moren sin. Men de **voksne**² ville

lang geleden
¹ bars; ² stoer
 verschrikkelijke

vroeger

¹ echt; ² volwassenen

ikke ta ham med. "Vent til du blir stor," sa de **om og om igjen**.

Han satt på **stranden** og tenkte på skipene og ble **tristere** og tristere.

Men plutselig kom han på noe **ordentlig¹ lurt²**. Tenk om han kunne bygge sin egen båt og reise ut helt alene! Da ville han sikkert finne verdens **fineste** gave til mor.

Om kvelden hvisket han til mor: "Jeg vil bygge en båt og reise langt, langt, langt. Og så skal jeg hente verdens fineste gave til deg, for du er den **snilleste** og peneste jeg vet."

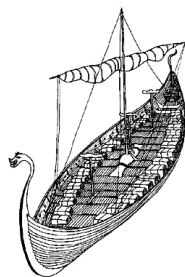
Mor smilte og **klemte¹** ham godt. "Får du **lov²** av far å bygge båt, så skal jeg lage **stripete seil**," sa hun.

Tidlig neste morgen hoppet Eirik fra stein til stein på stranden og ropte: "Far, **får** jeg bygge båt?"

"Det kan du vel," sa faren, "du har jo laget både sverd og **skjold** selv, så du greier sikkert å bygge båt. Planker og **nagler** skal du få av meg, og jeg skal hjelpe deg å **skjære¹ dragehode²**."

Eirik ble **hoppende¹** glad. Han **hamret², banket³** og **snekret¹** uten **stans²**, og det varte ikke lenge før det **lignet** en båt.

De voksne vikingene lo. "Har du tenkt deg ut på havet i den vesle båten?" spurte de. "Den kommer du nok ikke langt med **om du er aldri** så godt sjømann." Eirik viking arbeidet bare videre, for båten hans skulle bli **like¹** fin som **langskipene²** som drog forbi.

Endelig var båten ferdig, det stripete seilet og dragehodet var på plass. Mor pakket **niste**, far gav

telkens weer

het strand
droeviger

¹ werkelijk; ² slim

mooiste

liefste

¹ omarmde; ² toelating
gestreepte zeilen

mag

schild
spijkers
¹ uitsnijden; ² een drakenkop

¹ geweldig; ² hamerde; ³ klopte
¹ timmerde; ² ophouden
leek op

ook al ben je

¹ even; ² zie illustratie onderaan

et langskip

mondvoorraad

gode råd, og Eirik **skjøv** fra land.

Båten **gynget** og gynget på de svære bølgene. Eirik lå på **maven**¹ over **relingen**² og **stirret**³ ned i vannet etter krabber og **sjøstjerner**¹, etter fisker og **maneter**². Men så ble det så dypt at han ikke kunne se dem mer.

Han seilte lenger og lenger ut på havet, og han så og så, men han fant ikke gaven til mor. Plutselig **duppet** et blått **skjær** opp og ned i vannet, langt ute. Hva kunne det være?

På et blunk¹ ble skjæret **kjempestort**² og **spratt i været**³ like foran båten. "Hvem er du?" **hikstet**⁴ Eirik gjennom **vannspruten**.

"Jeg er **hvalen**¹, det største dyret som bor i havet," **buldret** hvalen.

"Å så **flott**²," ropte Eirik, "vil du være verdens fineste gave til moren min?"

"Dessverre, jeg har det **altfor** travelt," pustet hvalen. "Det var hyggelig å treffe deg, og du er sannelig en **dyktig**¹ sjømann. Hils moren din." **Dermed**² forsvant den i havet.

Og Eirik seilte videre. Solen skinte sterkere, og luften ble varmere.

Langt om lenge kom han til en strand med **svaiende** trær og mange, mange blomster. "Her finner jeg sikkert noe moren min blir glad for," tenkte han og hoppet i land til blomstene.

Han **plukket** de røde, de blå, de grønne og løp til trærne med de lange, gule fruktene, men da hørte han et fælt **brøl** og så et stort dyr bak seg. "Grr ... grr .. er du ikke redd, jeg er **L-Ø-V-E-N!**" **knurret**² dyret.

"Redd? Jeg er vel ikke redd," svarte Eirik, "jeg er jo en **ekte** viking, og en dyktig sjømann."

Løven ble **nokså**¹ **skamfull**². "Å, det visste jeg ikke," sa den, "skal vi ikke være venner?"

duwde (zich)

wiebelde

¹ zijn buik; ² de reling; ³ staarde

¹ zeesterren

² kwallen

dobberde

klip

¹ in een oogwenk; ² enorm groot

³ sprong omhoog; ⁴ snikte

de waterstraal

de walvis

bulderde

fantastisch

te

¹ bekwaam; ² daarop

uiteindelijk

wuivende

plukte

gebrul

¹ de leeuw; ² gromde

echte

¹ tamelijk; ² beschaamd

"Det kan vi vel," sa Eirik, "vil du være verdens fineste gave til moren min? En løve blir hun helt sikkert glad for å få." Jo, det ville løven gjerne.

Men først fylte de båten med gaver til far og Eiriks **søsken**, og alle de andre hjemme. De plukket kokosnøtter og bananer og mange, mange rare frukter. Til sist fant Eirik fire, store **ildrøde** blo;klomster, de var til mor.

Vinden var sterk og bølgene høye. Løven hadde det ikke godt, **stakkar**¹. Den ble nokså **sjøsyk**². Men taper var den, for sjømannsløve ville den bli.

En dag fikk de se **holmer** og skjær fulle av skrikende fugler.

"Hei," ropte Eirik, "fly hjem og fortell at nå kommer jeg med verdens fineste gave til mor!" Løven brølte så det hørt **milevidt**¹, og fuglene **flakset**² **forskrekket**³ til alle kanter.

Inne på land stod de voksne vikingene og **glodde** da båten **nærmet seg**¹. Var dette lille Eirik, med **bytte**² fra fremmede land?

"Grr ..." brølte løven så vennlig den kunne. Den ville bare si god dag, men de voksne ble allikevel litt redde. "Sannelig er du modig som har tatt med deg det **farlige** dyret hjem," sa de. "Det er ikke noe farlig dyr, det er verdens fineste gave til mor," sa Eirik **stolt**.

Mor ble så glad! Aller gladest var hun nok fordi hun hadde gutten sin hjemme igjen. "Stakkar, du er nok sulten siden du brøler **sånn**," sa hun og hentet et **fat** mat til løven.

Hverken hun **eller** far var redde, for løven var jo Eiriks venn.

Hver dag **passet** Eirik **på** mors løve, og når langskipene drog ut, stod de to foran og **speidet** over havet.

Eirik viking likte allikevel best å seile i egen båt sammen med mor og far og sin beste venn løven, verdens fineste gave til mor.

broers en zussen

bloedrode

¹ de arme drommel; ² zeeziek

eilandjes

¹ mijlen in de omtrek; ² klapwiekten; ³ geschrokken

gaapten

¹ naderbij kwam; ² buit

gevaarlijke trots

zo schaal

noch

lette ... op spieden

5 på gata

En van de rubrieken op de uitgebreide website "ung.no – det offentlige informasjonskanal for ungdom" is "5 på gata", waar aan 5 jongeren een vraag gesteld wordt in verband met een onderwerp dat voor jongeren interessant is. Twee voorbeelden:

ung.no har spurt ungdom om ekstrajobb.

Ingvild, 18:

Å jobbe på **klessbutikk** er ganske bra, men det beste ville vel egentlig vært å være mer ute siden det er sommer, også jobbe mer med folk. Å ha jobbet med et eller annet arrangement eller noe **lignende** hadde vært bra.

kledingzaak

gelijkaardigs

Christina, 18:

Ja, jeg har jobbet på "Tromsø Gift & Souvenirshop". Det er en veldig spennende jobb hvor jeg møter mange **ulike** nasjonaliteter hver dag. For meg er det den beste sommerjobben!

verschillende

Alf-Håkon, 19:

Jeg har jobbet på **bøteriet**¹ til **NOFI**² i Tromsø. Jeg vil jobbe som filosof eller teoretisk fysiker. Helst en kombinasjon av begge!

¹ reparatieafdeling; ² naam van een industrieel concern

Christine, 18:

Har ikke hatt jobb i sommer, men det beste ville nok vært noe som involverer sol og fysisk aktivitet. **Syklende**

fietsende

postbud kanskje! Haha. Jeg har ikke tenkt så mye over det egentlig.

postbode

Ragnar, 19:

Ja, jeg jobber på Spar. Beste ekstrajobben er vel noe som skjer **utendørs**, spesielt om det er om sommeren.

in de buitenlucht

Føler du **motepress**?

dwang om de mode te volgen

Føler du deg tvunget til å kle deg på en spesiell måte, fordi noen andre – direkte eller indirekte – forteller deg at det er slik du bør se ut? Ung.no har vært ute på gata og intervjuet fem ungdommer om motepress.

Vi stilte fem ungdommer fem spørsmål hver om motepress:

1. Føler du motepress?
2. Tror du mange ungdommer i dag føler motepress?
3. Hva **påvirker** din klesstil?
4. Hvor ofte kjøper du klær?
5. Kjøper du dyrt eller billig?

beïnvloedt

Anders (19)

1. Nei, men jeg har **vært borti** mennesker som kommenterer andres klesstil, både på positive og negative måter.

ontmoet

2. Jeg vil tro det er ganske vanlig blant **ungdomsskole-**elever. Der faller man gjerne fort inn i et miljø hvor folk kler seg ganske **likt**¹, og det er lite rom for å **skille seg ut**².

onderbouw van de middelbare school

¹ hetzelfde

² zich te onderscheiden (*van de anderen*)

3. Jeg prøver kanskje å kle meg litt originalt – å ikke være helt lik alle andre.

4. Ikke så ofte. Men det hender jeg bruker penger på klær når jeg har litt penger på **kontoen**.

mijn rekening

5. Billig.

Maren (19)

1. Nei. Jeg har egentlig aldri vært så **opptatt av** hva andres synes om klærne mine.

bezig met

2. Ja, det tror jeg. Motepress er nok mest utbredt i aldersgruppa 12-15 år. Da er veldig mange i et miljø hvor man nærmest har **bestemte** regler for hvordan man skal se ut.

vastgelegde

3. Hovedsakelig hva jeg gjør i løpet av en dag. Hvis jeg skal på jobb kler jeg meg i uniform. Og hvis det er mulighet for at jeg skal på fest, så kler jeg meg **deretter**.

overeenkomstig

4. Det kommer an på **lønninga**, og hvor mye kontoen min **tillater** meg å bruke.

het loon
toestaat

5. **Både og**¹, men jeg leter som oftest etter de **rimeligste**² prisene.

¹ beide; ² redelijkste

Kristina (20)

1. Jeg føler vel **heller**¹ det **motsatte**², nesten som en slags **motemotstand**³. Jeg **opplever**⁴ ikke at dagens mote **står** helt i **samsvar med**⁵ min klesstil.

¹ veeleer; ² tegengestelde
³ verzet tegen wat in de mode is; ⁴ erbaar; ⁵ overeenkomt met

2. Yngre ungdom gjør nok det, og jeg tror det **handler**¹ mye **om**¹ **sårbarhet**². Man kler seg kanskje mer på egne **premisser** jo eldre man blir.

¹ gaat over; ² kwetsbaarheid
gezichtspunten

3. **Dagsform**¹. Er jeg **lei**² meg en dag, kler jeg meg litt gladere. Dessuten **er jeg opptatt**³ av å kle meg komfortabelt og praktisk.

¹ *hangt af van hoe ik me (die dag) voel*; ² *triest*; ³ *vind ik het belangrijk*

4. Omtrent én gang hver tredje til fjerde måned.

5. Billig. Bukser er jeg **imidlertid**¹ **villig**² til å betale litt mer for.

¹ *echter*; ² *bereid*

Ida Sofie (20)

1. Jeg kan forstå at folk gjør det, men jeg har hatt så mye å gjøre **i det siste** at jeg ikke har hatt tid til å la meg påvirke av hva andre mener.

de laatste tijd

2. Ja, spesielt jenter. Blant det kvinnelige **kjønn** er det et stort fokus på å kle seg bra.

geslacht

3. Hva jeg skal gjøre **i løpet av** en dag. Og så er jeg glad i klærne til mange av venninnene mine, så jeg blir fort påvirket av dem.

in de loop van

4. Ikke så ofte som før. Men jeg jobber i klesbutikk, og da er det fort gjort å bli **fristet**¹ til å kjøpe et **plagg**² **i ny og ne**.

¹ *verleid*; ² *kledingstuk af en toe*

5. Jeg er veldig flink til å **handle**¹ på **salg**². Men hvis det er noe dyrt jeg har veldig **lyst** på, hender det at jeg sparer opp penger for å **få råd**.

¹ *inkopen doen*; ² *uitverkoop zin om er genoeg te hebben (om het te kopen)*

Mathilde (20)

1. Ikke egentlig. Jeg gjorde det kanskje før, men med alderen finner man lettere sin egen stil og blir tryggere på seg selv.

2. Ja, spesielt ungdommer fra 7. til 10. klasse. Jeg tror det gir seg litt på **videregående**. Der ble i hvert fall jeg mye tryggere på meg selv.

het voortgezet onderwijs

3. Årstidene, og hva jeg føler meg vel i.

4. Litt for ofte. Jeg prøver ikke å kjøpe så mye, men det blir gjerne én til to ganger i måneden. Da er det **selvfølgelig**¹ ikke alltid **snakk om**¹ store ting.

¹ *natuurlijk*; ² *sprake van*

5. **For det meste billig**, men i det siste har jeg begynt å kjøpe litt dyrere fordi kvaliteten er bedre.

gewoonlijk

Utrolige historier

Totalvraket bobilen etter 57 meter

Ståle Halsøy er fra Mo i Rana. Han jobber som **lokfører** i Oslo. For en måned siden kjøpte han seg en bobil for å kunne **overnatte** i hovedstaden.

reed zijn camper in de prak

Men hans første tur med bobilen var meget kort og tok slutt allerede etter bare 57 meter.

machinist
overnachten

Halsøy var ikke vant til å kjøre en så høy bil som bobilen. Han kjørte sin nye bobil på over 2,7 meter inn i en **undergang** som var 2,1 meter høy og totalvraket den...

onderdoorgang

"Min bobilkarriere ble kort, men intens," sier Ståle, "Jeg må betale **lånet** tilbake. Det verste er at bobilen ikke har **kaskoforsikring**. Jeg må jobbe inn pengene til bobilen. Venninnen min var ikke overrasket da hun hørte om ulykken. Hun tok det fint som vanlig, og forstår at det ikke blir **oppussing** av huset i år."

de lening
verzekering voor eigen wagen

opknapping

Ståle kommer ikke til å kjøpe ny bobil... "Jeg har funnet ut at bobil ikke er noe for meg. Jeg skal bo på hotell i Oslo ... eller under en **bro**," ler han. 54-**åringen** har ikke mistet det gode humøret...

brug
-jarige

Falsk politimann **stanset**¹ **bilister**² på Karmøy.

¹ hield ... tegen; ² automobilisten

Natt til torsdag fikk politiet i Karmøy flere **meldinger** om en ung mann i 20-årene som **utga**

berichten

seg for å være en politimann. Han var kledd i sivile klær, men hadde tatt på seg et belte som **lignet** på det politiet bruker, med en walkietalkie, en **batong**, en spray som kunne minne om pepperspray og et sett med håndjern. Han kjørte en sivil bil som var **utstyrt** med **blålys** på taket.

Han tok kontakt med noen **ungdommer** i en parkert bil, fortalte at han var fra politiet og ba om å få se **sertifikatet** til sjåføren.

Da det **ekte**¹ politiet ankom stedet **viste** det **seg**² raskt at det ikke var en kollega som hadde stanset ungdommene. Mannen ble kjørt til politihuset.

Politiet sier at han har erkjent **forholdene**. De sier at de vil **etterforske** saken videre, men synes at hele episoden er **nokså**¹ morsom: " Vi **anbefaler**² Politihøgskolen for dem som vil begynne hos oss."

Innbruddsbjørn lette etter mat

Historien **høres ut** som om den er tatt rett ut i fra et eventyr...

Lauren Wilson satt og spiste en **brødkive** på hytta hennes i Grand Teton nasjonalpark i Wyoming. Plutselig så hun en grizzlybjørn som **nærmet seg** inngangsdøren. Den **skrapet** på døren, men kom seg til slutt inn gjennom et vindu. Bjørnen var **trolig** på **jakt** etter mat. Den syntes tydeligvis at hytten var hyggelig, og hadde **tilsynelatende** ingen planer om å forlate hytten.

Først sto Lauren Wilson bare stille (hun hadde ikke **våpen**), men litt senere skrek hun til den og prøvde å **skremme**¹ den **bort**², men det **nyttet**¹ ikke. Da bestemte hun seg for å vente og ta noen bilder av den **uventede**¹ **gjesten**².

zich uitgaf
leek
wapenstok

uitgerust
een blauw zwaailicht

jongeren
rijbewijs

¹ echte; ² bleek

de omstandigheden
onderzoeken
¹ nogal; ² raden ... aan

inbrekende beer

klinkt

boterham

naderde
krabde
waarschijnlijk
jacht
ogenschijnlijk

wapen
¹ wegjagen; ² baatte

¹ onverwachte; ² gast

Bjørnen lagde mye **rot** i hytta mens den lette etter mat, men da den til slutt **ble klar over** at det ikke fantes noe mat der, forlot den hytta **tomhendt**. Litt senere kom det noen **parkvoktere** for å skremme dyret vekk fra området.

wanorde
beseftte
met lege handen
parkwachters

Drømmen om verdensrekord gikk i oppfyllelse

Øystein Djupvik, Tay-young Pak og Gunnar Garfors har slått verdensrekorden for flest besøkte land i **løpet**¹ av ett **døgn**². På 24 timer besøkte den norske trioen 19 land. Den tidligere verdensrekorden var 17 land på 24 timer.

vervulling

¹ de loop; ² etmaal

Disse landene har nordmennene besøkt: **Hellas**, Bulgaria, Makedonia, Kosovo, Serbia, Kroatia, Bosnia-Hercegovina, Slovenia, Østerrike, Ungarn, Slovakia, Tsjekkia, Tyskland, Nederland, Belgia, Luxembourg, Frankrike, **Sveits** og Liechtenstein. Besøket i hvert land ble **bekreftet med** en selfie.

Griekenland

Duitsland
Zwitserland
vastgelegd op

Trioen trodde lenge at de kom til å **rekke** 20 land, men ble hindret av et kraftig **uvær**. "**Vindusviskerne**¹ klarte ikke å ta **unna**² **regnet**³, og vi kunne ikke kjøre fortere enn 80 kilometer i timen på **motorveien**. Kjørte vi fortere enn det, risikerte vi **vannplaning**," sier Garfors.

halen
onweer
¹ de ruitenwissers; ² weg; ³ de regen
de snelweg
aquaplaning

Strategien **innebar**¹ blant annet god **planlegging**², mye **energidrikk**¹ og ... en **tisseflaske**². Øystein Djupvik satt bak **rattet**³ på hele den 24 timer lange reisen. "Ingen føler seg **trygge** når jeg kjører bil" sier Garfors og ler, "og Tay har bare hatt **sertifikat** i noen måneder. Øystein, som jobber i et transportselskap, er en proff og **avslappet** sjåfør. Vi tok alt med godt humør, og det var topp stemning i bilen "

¹ hield ... in; ² planning
¹ energiedrank; ² fles om in te plassen; ³ het stuur
veilig
rijbewijs

ontspannen

De fikk mange **tilbakemeldinger** i løpet av døgnet: "Vi hørte fra folk hele tiden, gjennom Twitter, SMS og E-post. Noen ønsket oss lykke til, andre ba oss kjøre pent, mens noen sa at det vi drev med var **latterlig**¹. Og det har de jo rett i, til en viss **grad**²," ler Garfors, som for øvrig er den eneste nordmannen som har besøkt alle verdens land. For to år siden besøkte han også fem verdensdeler på ett døgn, og dette ble hans første verdensrekord.

reacties

¹ belachelijk; ² hoogte
overigens

Og hvordan føler de tre rekordholderne seg nå?
"Først skal vi finne oss et sted å **overnatte** og sannsynligvis blir det nok litt **bobler!**"

overnachten
bubbels

En nødtelefon litt **utenom** det vanlige.

buiten

Søndag morgen fikk politiet i Haugesund en **nokså** spesiell telefon. En kvinne ringte og sa hun hadde en mann på besøk. Hun lurte på om politiet hadde noe Viagra på kontoret. Svaret var "nei". Dessverre for dama har politiet foreløpig **kun¹ smertestillende²** midler i **medisinskapet** sitt.

tamelijk

¹ alleen; ² pijnstillende
medicijnkast

Det skjer noen ganger at nordmenn ringer nødtelefonen **uten¹ gyldig²** grunn. **Ved et tilfelle³** ringte en mann til 112 fordi han ønsket å **leie** en **fengselscelle¹** til sin **berusede²** kone. I fjor brukte en eldre kvinne nødnummeret to ganger for å stemme på sin favoritt i en "Skal vi danse"-sending, og tidligere i år ringte en kvinne i 80-årene inn til politiet i Salten fordi hun ikke fikk morgenkaffen sin: **komfyren¹** hennes **hadde streiket²**.

¹ zonder; ² geldige; ³ bij toeval
huren

¹ cel; ² dronken

Det som følger her er bare en **vits**:

¹ fornuis; ² werkte niet meer

Bonden våknet midt på natten av noen **uvante** lyder i **naustet¹**. Han **listet seg ut²**, og oppdaget to personer som **holdt på³** å bære maskiner og **utstyr⁴** over i en bil som var parkert nede i veien.

grap

ongewone

¹ de bootschuur; ² sloop naar
buiten; ³ bezig waren met
⁴ gereedschap

Han lukket døren forsiktig bak seg, og gikk inn og ringte til politiet.

"Jeg har to **kjeltringer¹** her, som holder på å **tømme²** naustet mitt. Det er bare å komme og hente dem!"

¹ schurken; ² leegmaken

"Nei, det er ikke så **enkelt!** Vi har ingen **ledige²** **enheter** for øyeblikket, og det er umulig å si når vi kan **rykke ut!**"

¹ eenvoudig; ² vrije
eenheden
uitrukken

Mannen satte seg ned, og **lurte på** hva han skulle **finne på**. Han syntes det var for gale at to banditter skulle **få lov å stjele**. Etter ca 5 minutter ringte han politiet igjen.

vroeg zich af
verzinnen
de toelating krijgen

"Hallo, det er meg med tyver i naustet igjen! Dere behøver ikke å **stresse** med utrykning lenger! Jeg har nemlig skutt tyvene, og de døde **momentant** begge to!"

jullie te haasten
dadelijk

På under ti minutter var to ambulanser, tre politibiler og en bil fra **brannvesenet**¹ på **tunet**², og over huset svevde politihelikopteret.

¹ de brandweer; ² het erf

Tyvene ble tatt **på fersken**¹, men noen **lik**² var der ikke for ingen var i realiteten skutt. Da de spurte ut mannen i huset, kom sannheten for en dag.

¹ op heterdaad; ² lijken

En **opphisset** representant fra politiet forsøkte å forklare mannen alvorligheten av å lyve for politiet.

boze

Stille og rolig repliserte mannen på følgende måte:
"Kan politiet lyve, så kan vel jeg også lyve!!!"

Kodadad og brødrene hans

en fortelling fra 1001 natt

I Djabeke **hersket** det en gang en mektig konge. Han var elsket av hele folket. Gull hadde kongen mer enn nok av. Det eneste han ikke hadde var en **arving** til **tronen**, og derfor var han ulykkelig.

heerste

erfgenaam
de troon

Men så giftet han seg med en vakker kvinne som het Piruse, og de fikk en stor, pen gutt.

Storfolk pleide å sende sønnene sine til utlandet for å gi dem en god **oppdragelse** der. Kongen likte ikke å sende gutten til utlandet, men han ville at det skulle bli en kjekk kar av ham, og så skrev han til **fetteren** sin, kongen av Samaria:

de rijken
opvoeding

neef (= *zoon van oom of tante*)

- Jeg ber deg være så snill å **oppdra** sønnen min og sende ham tilbake til meg når jeg ber om det. Han heter Kodadad, og det betyr "En gave fra gud".

opvoeden

Så dro Piruse og gutten til Samaria, og kongen ga ham en god oppdragelse. Da gutten var sytten år, syntes alle at kjekkere kar enn Kodadad fantes ikke i hele Samaria.

En dag kom den unge prinsen til moren sin og sa: "Nå synes jeg at jeg ikke kan gå her lenger. Jeg **lengter etter**¹ å vinne **berømmelse**. Jeg vet at far har mange fiender, og nå vil jeg reise til ham og hjelpe ham så godt jeg kan. Men jeg vil ikke fortelle ham hvem jeg er, før jeg **har gjort meg fortjent til** det navnet jeg bærer.

¹ verlang ernaar; ² roem

verdiend heb

Jo, Piruse var enig med sønnen sin i dette, og alt dagen etter ga han seg i vei. Da han kom frem til Djabebr, gikk han opp på slottet, og kongen **tok imot** den kjekke unge mannen.

ontving

"Herre," sa Kodadad, "jeg er sønn til en emir i Kairo. **Reiselysten**¹ drev meg **hjemmefra**. Og da jeg hørte du lå i krig, tenkte jeg at jeg ville **tilby** deg min hjelp.

¹ de reislust; ² thuis weg aanbieden

Jo, kongen tok med glede imot **tilbudet** og ga ham en plass i hæren sin. Den unge prinsen var tapper som en **løve**, så både offiserene og soldatene beundret han.

het aanbod

leeuw

Men mens Kodadad og moren hans var borte, hadde kongen fått flere sønner, og de kunne ikke like denne fremmede som kom her og **tok luven fra dem**. Nei, ut av landet skulle han, det var de enige om og hver kveld **holdt de råd** for å finne ut en måte å jage ham ut på.

hen de loef afstak

beraadslaagden ze

"Nei, slik kan det ikke fortsette," sa en av prinsene en kveld. "Vi får jo ikke **lov** til noen ting uten å spørre denne fremmede fyren. Nå skal det være slutt! Hør her, brødre! I morgen spør vi ham om vi kan dra på **jakt**. Så reiser vi til en annen by og holder oss gjemt der en stund. Da kommer kongen til å bli redd for oss, og så tar han kanskje og dreper den fremmede fordi han lot oss dra. Hva synes dere om planen min?"

toestemming

jacht

Jo, de andre prinsene syntes det var en god plan, og morgenen etter bad de Kodadad om å få lov til å dra på jakt. Kodadad hadde **ikke noe imot det**, og så dro de.

er niets op tegen

Da det var gått tre dager ble kongen urolig og kalte Kodadad til seg.

"Hvordan kunne du finne på å la sønnene mine gå på jakt alene?" spurte han sint. "Finn dem og bring dem tilbake. Og greier du ikke det, skal du dø!"

Og den stakkars prinsen tok på seg **rustningen** sin og **red av gårde** for å finne prinsene.

wapenuitrusting
vertrok

En dag kom han inn på en stor **slette**, der det lå et **prektig** slott. I et av vinduene stod det en **nydelig** pike. Men som hun så ut! Ansiktet hennes var aldeles hvitt, og det store gylne håret hang i **tjafser** ned etter **skuldrene** hennes! Da hun fikk se Kodadad, ropte hun til ham: "Å, du fremmede! **Flykt** så langt du kan komme bort fra dette **fryktelige** slottet! Du skal vite at det bor et forferdelig monster her. Han drikker ikke annet enn **menneskeblod**, og han griper alle som kommer hit!

vlakte
verrukkelijk

slierten
schouders
vlucht
verschrikkelijke

mensenbloed

Ikke før hun hadde sagt det, kom monsteret ridende. **Fy og fy** som han så ut! Han var så stor som et fjell, og han **svingte** et svært sverd over det stygge hodet sitt.

ze had nauwelijks
bah
zwaaiide

"**Overgi** deg, ellers dreper jeg deg!" brølte han.

geef ... over

Men Kodadad var ikke **til sinns** å overgi seg. Han **satte sporene i**¹ hesten sin og red i **strak**² galopp rett mot den **grusomme** fienden. Og så hugg han til ham i benet så han falt i marken med et fryktelig **brøl**. Kodadad kastet seg over ham og hugg av ham det stygge hodet. Den pene piken skrek høyt av glede og ropte: "Å, nå må du komme og **frelse** meg! Nøklene til slottet ligger i lommen til monsteret."

van plan
¹ gaf ... de sporen; ² gestrekte
gruwelijke
gebrul

verlossen

Kodadad skyndte seg å finne nøklene, og så låste han seg inn i slottet. Inne i **slottsgården** møtte han den unge piken, og hun var så nydelig at han ble stående og se på henne. Men så hørte han med ett noen **ynke** og jamre seg.

de binnenplaats

kreunen

"Hvem er det som jamrer seg slik?" spurte han.

"Jo, det er alle de ulykkelige menneskene som monsteret har fanget. De ligger i **lenker** nede i **kjelleren** der."

geketend
de kelder

Kodadad åpnet døren ned til kjelleren, og der fant han flere hundre mennesker, som monsteret hadde tenkt å spise. De gråt av glede da de skjønnte at de var reddet, og skyndte seg å komme opp fra kjelleren så snart han hadde **løst** dem. Da han kom innerst i kjelleren, fant han prinsene som han var ute og lette etter, og han ble

losgemaakt

så glad at han **omfavnet** alle sammen.

Oppe i slottet var det store rikdommer, som den grusomme **kjempen** hadde stjålet fra karavaner. **Størsteparten**¹ **tilhørte**² fangene, og **enhver**³ tok nå det han eide.

"Men hvordan skal dere få med dere alt dette?" spurte Kodadad.

"Jo," sa en av fangene, "monsteret stjal også kamelene våre. Kanskje de står i stallene ennå."

De skyndte seg ned i stallene, og der fant de ikke bare kamelene, men hestene til prinsene også. Alle var **hoppende glad**. Kjøpmennene takket Kodadad varmt, og så red de av sted. Bare den pene piken og prinsene ble **igjen**.

"Men hva du tenkt å gjøre?" spurte Kodadad piken.

"Jeg tror det er best jeg forteller deg hele historien min," svarte hun. "Du skjønner, jeg er kongsdatter. En dag var far på jakt, og da fikk han se et esel, som han **gav seg til å jage**. Han red og red, og før han **visste ordet av det**¹, var han kommet så langt ut i **villmarken**² at han ikke kunne finne tilbake igjen. Hele dagen gikk han omkring. Da det ble kveld, så han at det **glimtet** mellom trærne, og så trodde han at han var kommet til en **landsby**¹. Han gikk **etter**² lyset, men snart skjønnte han at han hadde **tatt feil**¹. Lyset kom fra en **ensom**² hytte. Gjennom vinduet kunne han se at det satt en stor kjempe der inne. Fremfor ham stod det et svært **vinkrus**¹, og i peisen **stekte**² han en **okse**³.

Far **listet seg** nærmere. Da så han en vakker, ung kvinne. Hendene hennes var bundet, og ved siden av henne stod et lite barn, som gråt. Far skulle til å gå inn og befri kvinnen og det lille barnet. Men så kom han til å tenke på at kjempen sikkert var mye sterkere enn ham selv, så det var nok bedre å bruke list enn makt.

Da kjempen hadde drukket opp vinen og spist opp mer enn **halvparten**¹ av okses**krotten**², vendte han seg til kvinnen og grep henne i håret med de svære fingrene sine. Akkurat som han skulle til å hugge hodet av henne, skjøt far en pil gjennom vinduet. Den traff

omarmde

reus

¹ het grootste deel; ² hoorde toe aan; ² elk

dolblij

achter

begon

¹ het beseftte
² de wildernis

flikkerde

¹ dorp; ² naar ... toe
zich vergist had
eenzame

¹ wijnkroes; ² braadde; ³ rund

sloop

¹ de helft; ² het karkas

kjempen rett i hjertet, så han falt død om.

Far skyndte seg nå inn i hytta og spurte den unge kvinnen hvordan hun var kommet dit.

"Å, herre," svarte hun, "mannen min **hersker** over flere mektige stammer ute ved kysten. Denne kjempen her var en av offiserene hans. En dag **overfalt** han meg og slepte meg og barnet mitt ut hit.

heerst

overviel

"Men nå er alle sorgene dine endt," sa far. "I morgen reiser vi til byen Dergabar, der jeg er konge. Der kan du bo i slottet mitt helt til mannen din kommer og henter deg."

Dagen etter reiste de tilbake til slottet. Kongen **tok seg av** både kvinnen og sønnen hennes. Men det gikk år og dag, og mannen hennes kom ikke. Nå var gutten blitt voksen, og han sa at han ville gifte seg med meg. Men far sa at han hadde andre planer med meg, så det skulle det ikke bli noe av. Da ble gutten rasende. Han drepte far og lot seg **utrope** til konge.

ontfermde zich

uitroepen

Sammen med en slavinne greide jeg å flykte ut av landet. Vi kom oss om bord på et skip og dro langt av sted. En dag kom vi ut i en fryktelig storm. Skipet **forliste**, og jeg ble kastet i land på en ensom strand.

leed schipbreuk

Hele dagen og natten lå jeg der. Men om morgenen hørte jeg **støy**¹ av mennesker og hester, og **om litt**² kom det en **flokk**¹ **væpnede**² **ryttere**³ bort til meg. En av dem red på en nydelig **araber**. Han hadde belte med edelsteiner i og krone på hodet.

¹ lawaai; ² dadelijk daarna

¹ troep; ² gewapende; ³ ruiters arabier (*paardenras*)

"Stakkars pike," sa han, "hvem er du, og hvordan har du kommet hit?"

Jeg syntes han så **snill** og ærlig ut, og jeg fortalte ham hele min historie. Da jeg var ferdig, smilte han til meg og sa at han var prins, og at **dronningen** sikkert ville ta pent imot meg. Jeg ble med han til slottet, og det varte ikke lenge før vi ble glad i hverandre og giftet oss.

vriendelijk

de koningin

Men dagen etter bryllupet ble øya vi bodde på overfalt av fiender, og mannen min og jeg måtte flykte i en fiskebåt. I to dager drev vi omkring på havet, men den

tredje dagen så vi til vår glede at det kom et stort skip seilende mot oss. Men vi hadde nok gledet oss for tidlig, for skipet var fullt av **fæle sjørøvere** som dro oss om bord og bandt oss.

akelige zeerovers

De ville ha meg til kone alle sammen, og det endte med at de ble så rasende på hverandre at de begynte å slåss, slik at det til slutt bare var en eneste igjen.

"Nå skal du bli slavinnen min. Men hvem er den mannen der? Er du **i slekt med** ham kanskje?"

familie van

"Det er mannen min. Du må ikke drepe ham!" bad jeg.

"Ham skal vi snart bli **kvitt!**" ropte sjørøveren, og så tok han mannen min og kastet ham over bord.

kwijt

Jeg var aldeles **fra meg**¹ av **sorg**², så jeg merket ingenting før vi var kommet til en by. Der kjøpte røveren **telt** og kameler og slaver, og vi gav oss på vei gjennom **ørkenen**. I går kom vi frem til sletten her, og før vi visste ordet av det, kom monsteret ridende mot oss. Han drepte røveren og slavene, og meg tok han med seg inn i slottet.

¹ buiten mezelf; ² verdriet

tenten
de woestijn

Kodadad ble svært **rørt** da han hørte denne triste historien, men nå var han blitt så glad i den vakre prinsessen at han spurte henne om hun ville gifte seg med ham. Jo, det ville hun gjerne, for hun syntes at kjekkere kar enn denne prinsen hadde hun aldri truffet. Kodadad fortalte hvem han var, og så ble det **feiret** bryllup i slottet til det døde monsteret.

ontroerd

gevierd

Men da prinsene fikk høre at den fremmede var broren deres, ble de enda mer **misunnelige** på ham. Om natten brøt de seg inn til ham og slo ham halvt **fordervet**, og så reiste de tilbake til hovedstaden. De fortalte kongen at de hadde **gått seg vill**, og Kodadad hadde de nok ikke sett noe til, sa de.

afgunstig

halfdood
van de weg af geraakt

Imens¹ lå prins Kodadad i slottet, og **enda**² den unge fruen hans gjorde alt for å redde han, så det ut til at han skulle dø. Den stakkars prinsessen skjønnte at hun ikke greide å **pleie** ham alene. Derfor gikk hun ut i ørkenen for å hente hjelp. Hun kom til en landsby, og der fant hun en lege, som ble med henne tilbake til slottet.

¹ ondertussen; ² ook al

verplegen

Stakkars prins Kodadad, han var nesten død da de **kom frem**. Men legen var en svært flink mann, så da det var gått noen dager, var prinsen så **frisk** at de kunne reise. Legen ble sint da han hørte hvor **slemme** prinsene hadde vært, og han sa at han ville bli med Kodadad og prinsessen til hovedstaden og hjelpe dem.

arriveerden
gezond
immoreel

De ble enige om at de først skulle prøve å få snakke med Piruse, moren til Kodadad. Men det ville nok ikke bli lett. For hvis kongesønnene fikk høre om det, ville de sikkert drepe henne. Legen mente det var best han gikk alene inn i byen og prøvde å treffe Piruse.

Da han **nærmet seg** slottet, kom det en vakker kvinne ridende mot ham. Hun var fulgt av mange hoffdamer, og alle folk på gaten hilste **ærbødig** da hun red forbi.

naderde
eerbiedig

Legen spurte om dette kanskje var en av fruene til kongen, og en mann svarte at jo, det var Piruse, henne alle var så glad i, for hun var mor til den kjekke prinsen Kodadad.

"Men vet kongen at Kodadad er sønnen hans da?" spurte legen.

"Ja, nå har han fått vite det, og hver dag ber han til Allah at han snart må komme tilbake."

Dronningen red til moskeen, og mens hun var der inne, gikk legen bort til en av slavene hennes, som ventet **utenfor**.

buiten

"Jeg har noe viktig å fortelle dronningen," hvisket han. "Hvis du kan **ordne de slik** at jeg får snakke med henne, skal jeg **belønne**¹ deg **rikelig**². Og så fortalte han slaven hvor han bodde i byen.

ervoor zorgen
¹ belonen; ² rijkelijk

Dagen etter kom slaven og sa at dronningen ville snakke med ham. Han førte legen gjennom en **hemmelig** dør inn i slottet, der dronningen ventet på ham. Nå kom legen til å tenke på at det var kanskje best at han fortalte at prins Kodadad var død, for prinsene kunne jo **lytte**, og fikk de vite hvor han var, ville de sikkert reise ut og drepe ham. Derfor fortalte han at Kodadad var drept av prinsene, men at den unge fruen hans levde og gjerne ville bo hos

geheime

stiekem luisteren

dronningen.

Dronningen gråt lenge over sønnen sin, men så **tørket** hun **tårene** og sa: "Skynd deg ut og hent prinsessen. Jeg er sikker på at kongen vil ta imot henne som sin egen datter. Og deg vil han **lønne** rikelig for alt det gode du har gjort.

Ikke før hadde hun sagt dette, så kom kongen inn og spurte hva hun gråt for. Da kongen fikk høre den triste historien, ble han rasende og ropte til kommandanten for hæren sin: "Hassan! Ta straks tusen mann av **livvakten** min og la den gripe prinsene. Sett dem i **fangetårnet**¹ **alle sammen**², for de har drept den eldste sønnen min, og de skal dø, **snikmordere** som de er!

Nå ble prinsene grepet av vekten og satt i fangetårnet. Men den vakre prinsessen ble hentet, og kongen sa til henne at hun skulle bo i slottet og være datteren hans.

Alle folk i byen gråt da de fikk høre den triste nyheten om den kjekke prinsen, og kongen lot bygge et **gravmæle**, og kongen og alle de høyeste **embetsmennene** i landet gikk ut for å gråte over den døde prinsen. Etter dem kom kongens livvakter på hvite hester, og så kom hundre **oldinger** som red på svarte **muldyr**¹. Til slutt kom **hellige**² **eneboere**³ og vakre **jomfruer**⁴ som bar **kurver**⁵ fylt med alle **slags**⁶ edelstener.

Da de kom frem, gikk kongen tre ganger rundt gravmålet og ropte: "Å, min sønn, min sønn! Du som var min **lyst** og glede! Aldri skal jeg se deg mer!"

Ni dager etter festen skulle de onde prinsene dø. **Skafottet**¹ var alt **reist**² på torget, og **skarpretteren**³ stod ferdig. Men plutselig kom en mann løpende og fortalte at en stor hær **nærmet seg**¹ for å **erobre**² byen.

Kongen gav **ordre** om at prinsene skulle settes i fangetårnet igjen, og så samlet han hæren sin.

Det ble en fryktelig **kamp** utenfor byen, og da de hadde slåss hele dagen, hadde fienden **fått overtaket**.

droogde
haar tranen

belonen

lijfwacht

¹ de gevangenistoren; ² allemaal
sluipmoordenaars

grafmonument
ambtenaren

grijsaards

¹ muildieren; ² heilige
³ kluizenaars; ⁴ maagden
⁵ manden; ⁶ soorten

vreugde

¹ het schavot; ² opgericht; ³ de
beul

¹ naderde; ² veroveren

het bevel

gevecht
overwonnen

Men plutselig, akkurat som kongen skulle til å **overgi seg** med alle mennene sine, **dundret**² det i marken av tusen **hestehover**¹, og så kom en svær hær **til syne**². Den kastet seg over kongens fiender, og snart var fienden på **flukt**.

¹ zich overgeven; ² weerklonk
¹ paardenhoeven; ² tevoorschijn

de vlucht

Da kampen var over, kom **føreren** for den fremmede hæren bort til kongen. Og så var det ingen annen enn hans egen sønn, Kodadad, som alle trodde var død!

de leider

"Kom, far!" ropte prinsen. "Nå må vi skynde oss hjem til mor og den vakre prinsessen min."

Og så **bar det av gårde** til slottet. Alle i byen danset og jublet og var **ute av seg** av glede over at den kjekke prinsen var kommet tilbake til dem. Kodadad fortalte at han hadde hørt **rykter** om at en diktator gikk mot byen for å erobre den, og så hadde han **i en fart** samlet en hær i landsbyene rundt omkring.

vertrokken ze
buiten zichzelf

geruchten
vliegensvlug

"Men brødrene mine, hvor er det blitt av dem?" spurte Kodadad.

"De skal dø i morgen!" ropte kongen.

"Nei far, la dem leve! bad prinsen. "Husk at de er av ditt og mitt blod. Tilgi dem, og så glemmer vi alt det onde de har gjort."

Kongen fikk tårer i øynene da han hørte sønnen snakke slik, og så bestemte han at Kodadad skulle bli konge etter ham, og prinsene skulle **slippe** straffen.

ontkomen aan

Prins Kodadad skyndte seg opp i fangetårnet og **løste** brødrene sine. Men utenfor danset og jublet folket. For de visste at når kongen døde, skulle de få en mann som ikke bare var mektig, men også vis og edel og god.

liet ... vrij

Colofon

"Fiskeren og ånden" en "Kodadad og brødrene hans" zijn verhalen uit "De vertellingen van Duizend-en-een-nacht". De illustratie (William Harvey: "The Story of the Fisherman" komt van [https://en.wikipedia.org/wiki/One_Thousand_and_One_Nights#/media/File:Harvey_W,_1001_nights_\(3\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/One_Thousand_and_One_Nights#/media/File:Harvey_W,_1001_nights_(3).jpg)

"Elefantene og musene" is een Indisch sprookje; het is een aangepaste versie van de tekst op <http://www.forut.no/fortellinger.156875.no.html>, maar is daar nu niet meer te vinden. De illustratie komt van <https://pixabay.com/nl/muis-familie-muizen-mastomys-nager-443297/> en is vrij voor gebruik.

De afbeelding bij bij "Doktor!!" komt van <https://www.publicdomainpictures.net/en/view-image.php?image=184587&picture=school-20>

De foto bij "Opptatt" komt van <https://pixabay.com/nl/twee-schotten-scots-1673972/> en is vrij voor gebruik.

De foto bij "Hvordan en fjære kan bli til fem høns" komt van <https://www.flickr.com/photos/travelwayoflife/5756553753> en is Attribution-ShareAlike 2.0 Generic (CC BY-SA 2.0); de tekening van www.keyword-suggestions.com (maar is op vele plaatsen op het internet te vinden)

De versie van de vandrehistorie "15 sanne sitater fra tingretten" komt van <http://gullbaren.bravehost.com/JustForFun.htm>. DE foto komt van <https://paidagogos.com/>

"Pass på mobilen din!" is een vandrehistorie.

De illustratie "The selfish giant" van Walter Crane, stond in de eerste uitgave van "The Happy Prince and Other Tales" en is afkomstig van [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Happy_Prince_and_Other_Tales#/media/File:Plate_2_of_The_Happy_Prince_and_Other_Tales_\(1888\).png](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Happy_Prince_and_Other_Tales#/media/File:Plate_2_of_The_Happy_Prince_and_Other_Tales_(1888).png)

"Den lille vikingen" werd opgenomen met toestemming van de auteur, Mette Newth.

De illustratie bij "Den sultne reven" komt van https://www.youtube.com/watch?v=s5bSvh24_iI

De foto bij "Sølvfaks" komt van <https://www.maxpixel.net/Mammal-Kitting-Cat-Cute-Animal-Pet-Portrait-3197427> en is Public Domain.

"5 på gata" komt van de website <http://www.ung.no/5gata/>. De foto van "Tromsø Gift & Souvenirshop" komt van de website. De foto i.v.m. "motepress" komt van <https://www.flickr.com/photos/jurvetson/3583203917> en is Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0)

De "utrolige historier" zijn bewerkingen van <http://www.vg.no/nyheter/utrolige-historier/>. De afbeeldingen komen van <https://pngimg.com/download/23972> https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rundumkennleuchte_blaue.jpg

Inhoud

Inleiding.....	3
Fiskeren og ånden.....	4
Elefantene og musene	7
Doktor!!	9
Opptatt?	10
Rikmannshotell.....	10
Hvordan en fjære kan bli til fem høns	11
Ei hand å holde i	13
15 sanne sitater fra tingretten.....	14
Lurt!	17
Pass på mobilen din!.....	17
Den egoistiske kjempen	19
Den sultne reven.....	23
Sølvfaks	24
Den lille vikingen	26
5 på gata.....	30
Utrolige historier	34
Kodadad og brødrene hans	38
Colofon	47
Inhoud	48